

ЗАКОН О СТОЧАРСТВУ

("Сл. гласник РС", бр. 41/2009, 93/2012 и 14/2016)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет уређења

Члан 1

Овим законом уређују се: циљеви у сточарству; субјекти у сточарству и њихови организациони облици; одгајивачки циљеви и спровођење одгајивачких програма; контрола продуктивности и очување особина домаћих животиња; гајење домаћих животиња; гајење пчела; аквакултура; гајење дивљачи; очување генетских резерви домаћих животиња и биолошке разноврсности у сточарству; производи рибарства; примарна производња хране за домаће животиње и производи животињског порекла; промет приплодним материјалом, као и друга питања од значаја за сточарство.

Одредбе овог закона односе се на следеће животиње: говеда; биволе; овце; козе; коње; магарце; свиње; живину; крзнашице; куниће; пчеле; гајену дивљач; рибе и друге водене организме, као и друге животиње које могу да се гаје (у даљем тексту: домаће животиње).

Значење појединих израза

Члан 2

Поједини изрази употребљени у овом закону имају следеће значење:

- 1) *аквакултура* јесте гајење риба и других водених организама (у даљем тексту: риба) у објектима за аквакултуру;
- 2) *гајење дивљачи* подразумева гајење дивљачи у објектима и ограђеним просторима у циљу производње меса и насељавања ловишта;
- 3) *аутохтоне расе домаћих животиња* јесу расе које су настале на подручју Републике Србије;
- 4) *банка гена* јесте контролисано гајење домаћих животиња, односно чување генетског материјала у циљу очувања биолошке разноврсности домаћих животиња;
- 5) *биолошка разноврсност* у сточарству јесте део укупне разноврсности живих организама која се односи на сточарство;
- 6) *биотехнологија* у сточарству подразумева све дозвољене биотехнолошке методе, односно поступке при гајењу домаћих животиња;
- 7) *биолошки и генетски тестови* јесу поступци за утврђивање учесталости одређених гена и изводе се у складу са прописима, као и одгајивачким програмима;

8) *власник домаћих животиња* јесте правно или физичко лице у чијем је власништву домаћа животиња;

9) *вештачко осемењавање* је правовремено, инструментално уношење семена за вештачко осемењавање у женске полне органе у циљу оплођења и обавља се као стручни поступак у сточарству;

10) *врста домаће животиње* обухвата све животиње истог рода које су сличне или сличних морфолошких и физиолошких особина и које међусобно парене дају неограничено плодно потомство;

11) *гајење домаћих животиња* јесте скуп генетских и зоотехничких поступака у циљу испољавања производног потенцијала животиња;

12) *генетска резерва домаћих животиња* јесте минималан број животиња оба пола, доза семена за вештачко осемењавање, јајних ћелија, ембриона или соматских ћелија, који морају бити на залихама у складу са одгајивачким програмом;

13) *генетска варијабилност* јесте разноврсност гена унутар популације;

14) *генетски материјал* обухвата приплодне животиње оба пола, семе за вештачко осемењавање, јајне ћелије, ембрионе или соматске ћелије;

15) *главна матична евиденција* јесте одговарајућа евиденција, датотека, електронски или други писани документ у коме су уписана квалитетна приплодна грла по врстама и расама која испуњавају услове прописане главним одгајивачким програмом и при упису у ову евиденцију добијају главни матични број;

16) *добра одгајивачка пракса* јесте гајење домаћих животиња на начин који омогућава добробит животиња, очување плодности земљишта уз уважавање природних карактеристика пољопривредног подручја, у складу са начелима трајног развоја, као и добијање здравствено безбедних сточарских производа;

17) *еколошки норматив* јесте дозвољено присуство домаћих животиња на одређеном подручју при њиховом гајењу, у циљу заштите животне средине;

18) *етолошки норматив* подразумева испуњавање минимума услова домаћим животињама ради омогућавања њихове добробити и карактеристичног понашања;

19) *зоотехнички документи* јесу исправе о приплодном материјалу које издаје главна одгајивачка организација у складу са главним одгајивачким програмом;

20) *зоохиџијенски норматив* подразумева испуњавање минимума услова за гајење домаћих животиња;

20а) *извођач вештачког осемењавања* је свако правно лице или предузетник који има запосленог најмање једног ветеринара са важећом лиценцом или решењем о продужењу лиценце;

21) *контролисано размножавање домаћих животиња* јесте осемењавање семеном за вештачко осемењавање квалитетних мушких приплодних грла и пресађивање оплођене јајне ћелије, природно парење квалитетним, односно одабраним мушким приплодним грлима, природно и вештачко лежење живине и природно и вештачко осемењавање пчела;

22) *линија домаћих животиња* јесте група сродних домаћих животиња унутар расе која се по својим особинама истиче у односу на остале домаће животиње исте расе;

23) *матична евиденција* јесте књига, датотека, електронски или други писани документ у који се уписују квалитетна приплодна и приплодна грла, ради прикупљања података о пореклу, производним и другим особинама;

24) *матица риба* јесте полно зрела риба, без обзира на пол;

25) *обележавање домаћих животиња* јесте поступак означавања домаћих животиња на трајан начин, ради идентификације, регистрације и прикупљање свих података у јединствен информациони систем;

26) *(брисана)*

27) *објекат за гајење дивљачи* представља ограђени простор на пољопривредном или другом земљишту са пратећим објектима намењеним за гајење и репродукцију дивљачи;

28) *одгајивач* је правно лице, предузетник или физичко лице које је власник домаће животиње, односно лице које има право чувања, гајења, транспорта и коришћења домаће животиње;

29) *одгајивачка организација* јесте правно лице чији је основни циљ генетско унапређење домаће животиње спровођењем одгајивачког програма;

30) *одгајивачки програм* обухвата прописане методе и услове за гајење домаћих животиња одређене врсте и расе;

31) *парење у сродству* јесте парење домаћих животиња које имају познатог заједничког претка;

32) *педигре* јесте документ о пореклу и производним особинама квалитетне приплодне домаће животиње;

33) *плоткиња* јесте приплодна домаћа животиња женског пола чија се приплодна вредност утврђује на основу прикупљених података о пореклу, производним и другим особинама;

34) *подручје за селекцију пчела и матица* јесте територија на којој важе посебни услови за држање и гајење пчела;

35) *пољопривредно газдинство* јесте производна јединица на којој правна лица, предузетници и физичка лица обављају сточарску производњу;

35a) *примарна производња хране за домаће животиње* јесте процес једноставне физичке обраде примарних пољопривредних производа биљног порекла који се обавља на пољопривредном газдинству и обухвата чишћење, паковање, складиштење, природно сушење, силирање, мешање примарних пољопривредних производа за справљање хране за домаће животиње и свако друго руковање примарним пољопривредним производима ради производње хране за домаће животиње, укључујући и превоз од места производње до објекта на сопственом пољопривредном газдинству;

36) *приплодни материјал* јесу домаће животиње, јаја за лежење, семе за вештачко осемењавање домаћих животиња, јајне ћелије и ембриони, као и матичњаца пчела;

37) *приплодњак* јесте оцењена и одабрана домаћа животиња мушког пола која испуњава прописане услове из одгајивачког програма;

38) *провенијенца* јесте трговачко име за приплодну живину коју је селекционер држао у затвореном јату и вршио селекцију током пет генерација. Крајњи хибрид такође има то име;

38a) *производи рибарства* јесу сви производи обухваћени главом три и тарифним бројевима 1604 и 1605 у складу са прописом којим се уређује усклађивање номенклатуре царинске тарифе;

39) *промет производа животињског порекла* јесте увоз, извоз, транзит, складиштење, продаја, куповина или било какав пренос тих производа на трећа лица;

40) *пчелиња матица* јесте једина репродуктивно способна женка у пчелињој заједници;

41) *пчелиње друштво* јесу медоносне пчеле, матица и трутови смештени у кошници са припадајућим саћем током производне сезоне;

42) *пчелињак* јесте скуп пчелињих друштава смештених у кошницама постављеним на слободном простору, односно у посебно стабилном или монтажном објекту, а може бити уграђен и у возило за превоз;

43) *пчелиња паша* јесу медоносне биљке са којих пчеле сакупљају нектар, полен и смоласте материје;

44) *расе* јесу домаће животиње исте врсте сличних морфолошких и физиолошких особина;

45) *спаривалиште пчелињих матица* јесте место које одговара биолошким захтевима за оплодњу матица;

46) *тестирање домаћих животиња* јесте примена прописаних метода и поступака испитивања испољености појединих особина домаћих животиња;

47) *трансгене животиње* јесу животиње код којих је трајно промењен њихов геном додавањем, одузимањем или заменом одређених гена, односно делова ДНК;

48) *уверење о пореклу* јесте документ о познатом пореклу приплодне домаће животиње;

49) *увоз приплодног материјала* јесте свако уношење квалитетних приплодних домаћих животиња, јаја за лежење, семена за вештачко осемењавање домаћих животиња, јајних ћелија и ембриона, у циљу спровођења одгајивачког програма на територији Републике Србије, осим увоза ради транзита, као и привременог увоза приплодних животиња ради такмичења, изложби и др.;

50) *упоредни тест (контролно тестирање)* јесте одабрани начин упоређивања неких особина различитих раса, сојева, линија, мелеза или хибрида домаћих животиња, хране, додатака храни, опреме и др.;

51) *условно грло* јесте прописана јединица за поређење међу врстама и категоријама домаћих животиња;

51а) *фарма дивљачи* јесте ограђени или затворени објект у којем се гаји посебном технологијом једна врста дивљачи ради промета производима животињског порекла, даље репродукције;

52) *хибрид* је индивидуа добијена укрштањем домаћих животиња различитих врста, раса или линија.

Циљеви у сточарству

Члан 3

Циљеви у сточарству јесу:

- 1) побољшање, односно очување особина домаћих животиња водећи рачуна о њиховој виталности;
- 2) очување генетске варијабилности и биолошке разноврсности у сточарству;
- 3) очување пољопривредних површина у њиховој употреби сходно намени;
- 4) производња довољних количина квалитетних сточарских производа;
- 5) обезбеђивање одговарајуће исхране за сваку врсту домаћих животиња;
- 6) спровођење органске производње у сточарству;
- 7) очување аутохтоних раса домаћих животиња;
- 8) спречавање негативних последица гајења домаћих животиња у сродству;
- 9) спровођење зоохигијенских и етолошких норматива у гајењу домаћих животиња;
- 10) гајење домаћих животиња уз поштовање еколошких норматива;

- 11) остваривање права и дужности субјеката у сточарству;
- 12) извођење стручних зоотехничких послова;
- 13) примена резултата научноистраживачког, стручног, образовног и саветодавног рада у сточарству;
- 14) идентификација, обележавање и регистрација домаћих животиња;
- 15) коришћење информационих система у сточарству;
- 16) уређење промета производима животињског порекла.

Циљеви у сточарству из става 1. овог члана остварују се спровођењем одгајивачких програма, као и обављањем других послова у сточарству, у складу са овим законом.

Начело недискриминације

Члан 4

Уређивање односа у области сточарства заснива се на начелу недискриминације - упис у главну матичну евиденцију домаћих животиња омогућити за сваку домаћу животињу која испуњава услове за упис, на захтев одгајивача, односно власника домаће животиње. Сваки одгајивач има право да постане члан основне одгајивачке организације, односно да учествује у спровођењу одгајивачког програма, ако гаји приплодне домаће животиње на подручју рада основне одгајивачке организације и ако је сагласан да учествује у реализацији одгајивачког програма.

II СУБЈЕКТИ У СТОЧАРСТВУ И ЊИХОВИ ОРГАНИЗАЦИОНИ ОБЛИЦИ

Врсте субјеката

Члан 5

Обављање послова у сточарству на територији Републике Србије, у оквиру својих овлашћења, обезбеђују Република Србија преко министарства надлежног за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министарство), одгајивачи, одгајивачке организације и организације са посебним овлашћењима, као и други субјекти у сточарству.

Правни положај субјеката који обављају послове у сточарству

Члан 6

Послове у сточарству може да обавља правно лице које је регистровано у Регистру привредних субјеката, односно у другом одговарајућем регистру прописаном законом и које је уписано у Регистар одгајивачких организација и организација са посебним овлашћењима (у даљем тексту: Регистар).

Правно лице из става 1. овог члана оснива се као:

- 1) основна одгајивачка организација;
- 2) регионална одгајивачка организација;
- 3) главна одгајивачка организација;
- 4) организација са посебним овлашћењима.

Правна лица из става 1. овог члана региструју се у Регистар привредних субјеката у складу са законом којим се уређује регистрација привредних субјеката.

Правно лице из става 1. овог члана уписује се у Регистар ако испуњава услове у погледу стручног кадра, просторија (објекат) и одговарајуће опреме.

Министар надлежан за послове пољопривреде (у даљем тексту: министар) прописује услове у погледу објеката и одговарајуће опреме из става 4. овог члана.

Министар утврђује испуњеност услова из ст. 4. и 5. овог члана решењем.

Решење министра из става 6. овог члана је коначно и против њега може се покренути управни спор.

1. Одгајивачке организације

1) Основна одгајивачка организација

Члан 7

Основна одгајивачка организација дужна је да изради и спроводи основни одгајивачки програм.

У спровођењу одгајивачког програма из става 1. овог члана, основна одгајивачка организација нарочито:

- 1) учествује у одабирању домаћих животиња;
 - 1а) врши обележавање домаћих животиња;
- 2) води основну матичну евиденцију и податке доставља регионалној одгајивачкој организацији и главној одгајивачкој организацији;
- 3) врши контролу производних способности домаћих животиња над најмањим бројем домаћих животиња који омогућава правилно извођење одгајивачког програма.

Основна одгајивачка организација послове из ст. 1. и 2. овог члана може да обавља ако има:

1) у радном односу на неодређено време на пословима гајења домаћих животиња најмање једно лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно које је стекло образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године из области сточарства или зоотехнике, односно на студијама првог степена (основне академске студије, основне струковне студије), односно на студијама у трајању до три године из области сточарства или зоотехнике;

2) одговарајућу опрему.

2) Регионална одгајивачка организација

Члан 8

Регионална одгајивачка организација спроводи главни одгајивачки програм на својој територији, по добијању сагласности главне одгајивачке организације.

У спровођењу одгајивачког програма из става 1. овог члана, регионална одгајивачка организација нарочито:

1) *(брисана)*

2) врши одабирање домаћих животиња и шири њихов генетски напредак;

тач. 3) и 4) *(брисане)*

5) обрађује податке из основне матичне евиденције добијене од основне одгајивачке организације и доставља их главној одгајивачкој организацији;

6) врши линеарну оцену и суперконтролу млечности ради спровођења одгајивачког програма.

Регионална одгајивачка организација може да обавља послове из става 2. овог члана ако има:

1) у радном односу на неодређено време на пословима селекције домаћих животиња одговарајући број стручњака, а најмање два лица која имају стечено високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно која су стекла образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године из области сточарства или зоотехнике, од којих један са положеним стручним испитом и радним искуством од најмање две године на пословима селекције домаћих животиња;

2) одговарајућу опрему.

3) Главна одгајивачка организација

Члан 9

Главна одгајивачка организација дужна је да изради и спроводи главни одгајивачки програм, који решењем прихвата Министарство.

При спровођењу главног одгајивачког програма из става 1. овог члана, главна одгајивачка организација, у зависности од врсте, односно расе домаћих животиња, нарочито:

1) води главну матичну евиденцију по врстама, односно расама домаћих животиња на територији Републике Србије;

2) издаје педигре и уверење о пореклу и друге зоотехничке документе и води евиденцију о њима;

3) врши процену приплодне вредности и рангирање домаћих животиња;

тач. 4) и 5) (*брисане*)

6) даје сагласност за коришћење и дистрибуцију семена за вештачко осемењавање квалитетних приплодњака;

7) израђује план коришћења квалитетних приплодних пчелињих матица мајки;

8) води евиденцију одгајивачких организација и организација са посебним овлашћењима које спроводе главни одгајивачки програм;

9) води евиденцију одгајивача квалитетних приплодних домаћих животиња;

10) предлаже признавање новостворених раса, линија и хибрида домаћих животиња;

11) израђује стручна упутства за спровођење главног одгајивачког програма;

12) контролише рад на спровођењу одгајивачког програма основне и регионалне одгајивачке организације и организација са посебним овлашћењима које спроводе главни одгајивачки програм.

Главна одгајивачка организација послове из ст. 1. и 2. овог члана може да обавља ако има:

1) потребан број стручњака, а најмање два доктора биотехничких наука - област зоотехничких наука, са научним или наставним звањем, од којих један са резултатима научно-стручног рада и радним искуством у области одгајивања и селекције од најмање пет година, по врстама домаћих животиња;

2) у радном односу на неодређено време најмање по једно лице за вођење главне матичне евиденције за сваку врсту или расу домаћих животиња, које има стечено високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно које је стекло образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године из области сточарства или зоотехнике;

3) одговарајућу опрему.

2. Организације са посебним овлашћењима

Члан 10

Организације са посебним овлашћењима јесу:

- 1) центар за репродукцију животиња и вештачко осемењавање;
- 2) тестна станица;
- 3) лабораторија за испитивање квалитета сировог млека;
- 4) лабораторија за молекуларно-генетске тестове;
- 5) организација за сакупљање, добијање и пресађивање ембриона;
- 6) центар за селекцију пчелињих матица;
- 7) инкубаторска станица;
- 8) одгајивалиште матица риба, млађи и оплођене икре;
- 9) дистрибутивни центар за промет репродуктивног материјала.

Организација из става 1. тачка 1) овог члана гаји потребан број приплодњака за добијање и промет семена за вештачко осемењавање ради спровођења главног одгајивачког програма.

Организација из става 1. тачка 2) овог члана врши контролу производних способности домаћих животиња ради спровођења одгајивачког програма и друга тестирања, у складу са овим законом.

Организација из става 1. тачка 3) овог члана врши испитивања квалитета сировог млека домаћих животиња ради спровођења одгајивачког програма.

Организација из става 1. тачка 4) овог члана врши молекуларно-генетске тестове ради спровођења одгајивачког програма.

Организација из става 1. тачка 5) овог члана врши послове сабирања, добијања и пресађивања ембриона ради спровођења одгајивачког програма.

Организација из става 1. тачка 6) овог члана врши мерење, тестирање, оцењивање особина и контролисану оплодњу матица мајки за потребе селекцијског програма из пчеларства, као и гајење и промет приплодног материјала пчела, у складу са одгајивачким програмом за ову врсту приплодних домаћих животиња.

Организација из става 1. тачка 7) овог члана врши производњу живине у инкубатору ради спровођења одгајивачког програма.

Организација из става 1. тачка 8) овог члана врши гајење и промет приплодног материјала, у складу са одгајивачким програмом за ову врсту и расу домаћих животиња.

Организација из става 1. тачка 9) овог члана врши складиштење и промет семена за вештачко осемењавање домаћих животиња ради спровођења одгајивачког програма.

Организације са посебним овлашћењима спроводе послове предвиђене главним одгајивачким програмом по добијању сагласности главне одгајивачке организације.

Организације из става 1. тач. 2) до 9) овог члана обављају послове из ст. 3. до 10. овог члана ако испуњавају услове у погледу стручног кадра, објеката и опреме.

Министар ближе прописује услове у погледу стручног кадра из става 12. овог члана.

3. Научно-стручни савет за сточарство

Оснивање Научно-стручног савета за сточарство

Члан 11

Ради разматрања стручних питања, давања стручних мишљења и учешћа у реализацији пројектних задатака у области сточарства, министар, у складу са прописима којима се уређује државна управа, решењем оснива посебну радну групу - Научно-стручни савет за сточарство (у даљем тексту: Научно-стручни савет).

Послови Научно-стручног савета

Члан 12

Научно-стручни савет разматра стручна питања, даје стручна мишљења и учествује у реализацији пројектних задатака у вези са:

- 1) прописима којима се уређује област сточарства;
- 2) доношењем одгајивачких програма;
- 3) годишњим извештајима о раду одгајивачких организација на спровођењу одгајивачких програма;
- 4) увозом квалитетних приплodних домаћих животиња и генетског материјала и њиховом увођењу у одгајивачке програме;
- 5) увођењем нових метода за процену приплodне вредности и оцењивање приплodних домаћих животиња;
- 6) предлозима дугорочних развојних програма из области сточарства;

- 7) предлозима мера пољопривредне политике из области сточарства;
- 8) Листом аутохтоних раса домаћих животиња и угрожених аутохтоних раса;
- 9) предлозима за признавање новостворених раса и хибрида домаћих животиња;
- 10) другим значајним питањима из области сточарства.

III РЕГИСТАР

Упис у Регистар

Члан 13

Упис у Регистар врши се на основу захтева који правно лице подноси Министарству и решења министра о испуњености услова за обављање послова у сточарству.

Министар доноси решење из става 1. овог члана у року од два месеца од дана подношења захтева за упис у Регистар.

Решењем из става 1. овог члана утврђује се област рада у сточарству по врстама домаћих животиња.

Решење из става 1. овог члана издаје се на период од пет година и може се обновити.

Захтев за обнову решења подноси се најмање шест месеци пре истека рока важења решења.

Правно лице из става 1. овог члана дужно је да обавести Министарство о свакој промени података који се односе на упис у Регистар.

Министар прописује садржину и образац захтева из става 1. овог члана.

Садржина и начин вођења Регистра

Члан 14

Подаци из Регистра су јавни.

Регистар се води у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима које води Министарство.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра.

Брисање из Регистра

Члан 15

Правно лице брише се из Регистра ако:

- 1) донесе одлуку о престанку обављања одређене делатности за коју је уписано у Регистар;
- 2) престане да испуњава прописане услове;
- 3) не спроводи одгајивачки програм;
- 4) по истеку рока из члана 13. став 4. овог закона, није издато ново решење.

Брисање из Регистра врши се на основу решења које доноси министар.

Министар доноси решење о брисању из Регистра у року од два месеца од дана испуњења услова за брисање из Регистра.

Решење министра из става 2. овог члана је коначно и против њега може се покренути управни спор.

IV ОДГАЈИВАЧКИ ЦИЉЕВИ И СПРОВОЂЕЊЕ ОДГАЈИВАЧКИХ ПРОГРАМА

Одгајивачки циљеви

Члан 16

Одгајивачки циљеви у сточарству утврђују се одгајивачким програмом.

Основни одгајивачки циљеви су повећање продуктивности домаћих животиња, измена и побољшање расног састава, као и спречавање смањења бројног стања домаћих животиња.

Мере спровођења циљева из одгајивачког програма

Члан 17

Мере спровођења циљева из одгајивачког програма су:

- 1) контрола продуктивности приплодних и квалитетних приплодних домаћих животиња;
- 2) одабирање и производња приплодних и квалитетних приплодних домаћих животиња;
- 3) производња квалитетне хране за домаће животиње;
- 4) одабирање и коришћење квалитетних мушких и женских приплодних домаћих животиња за производњу;

5) испитивање преношења особина на потомство квалитетних приплодних домаћих животиња;

6) *(брисана)*

7) вођење матичне евиденције домаћих животиња;

8) производња и увођење у производњу других раса и новостворених раса и хибрида домаћих животиња;

9) друге одгајивачке и зоотехничке мере.

Дугорочни програм мера за спровођење одгајивачког програма

Члан 18

Мере из члана 17. овог закона утврђују се Дугорочним програмом мера за спровођење одгајивачког програма који доноси Влада за период од пет година.

Програм из става 1. овог члана садржи мере одабирања и коришћења квалитетних приплодних домаћих животиња, увођења у производњу и ширења других новостворених раса и хибрида домаћих животиња, испитивања преношења особина на потомство, контроле продуктивности приплодних и квалитетних приплодних домаћих животиња и контролисаног размножавања домаћих животиња по врстама и расама у Републици Србији, као и висину и изворе средстава за спровођење програма.

Годишњи програм мера за спровођење одгајивачког програма

Члан 19

За спровођење Дугорочног програма мера за спровођење одгајивачког програма Влада доноси Годишњи програм мера за спровођење одгајивачког програма који садржи обим и врсту мера за поједине врсте домаћих животиња, обим средстава за спровођење мера, као и начин расподеле средстава.

Главни одгајивачки програм

Члан 20

Главним одгајивачким програмом утврђују се одгајивачки циљеви, величина популације, одгајивачке методе и селекцијски програм, програм банке гена, развојни и истраживачки задаци за потребе повећања ефикасности извођења програма и услови за успешније гајење домаћих животиња.

Главним одгајивачким програмом обезбеђује се ширење генетског напретка и побољшање квалитета сточарских производа, у складу са зоотехничким стандардима.

За сваку врсту, односно расу домаћих животиња које су од значаја за сточарство доноси се главни одгајивачки програм.

Услови које мора да испуњава главни одгајивачки програм

Члан 21

Главни одгајивачки програм доноси главна одгајивачка организација.

Одгајивачки програм из става 1. овог члана мора да испуњава следеће услове:

- 1) да дефинише назив расе и расне карактеристике за расе укључене у одгајивачки програм;
- 2) да дефинише одгајивачке циљеве, који у случају установљивања главне матичне евиденције за нову расу укључују детаљне услове за установљивање нове расе;
- 3) да је у функцији унапређења сточарства тако да се његовим спровођењем постижу одгајивачки циљеви и да је обезбеђена контрола производних особина, радне способности, као и других особина домаћих животиња;
- 4) да је обезбеђена довољно велика популација домаћих животиња за унапређење расе у складу са њим, односно очување расе где се то сматра неопходним;
- 5) да су обезбеђени одговарајући организационо-технички услови за његово спровођење;
- 6) да се примењују одговарајуће методе и начини за утврђивање порекла приплодних домаћих животиња и израде педигреа;
- 7) да је обезбеђен систем идентификације и регистрације домаћих животиња укључених у одгајивачки програм;
- 8) да је обезбеђено вођење прописане документације;
- 9) да је обезбеђено очување генетске варијабилности и биолошке разноврсности у сточарству;
- 10) да је обезбеђено спречавање непланског парења у сродству;
- 11) да су обезбеђене генетске резерве;
- 12) да је обезбеђен систем унутрашње контроле рада над пословима у извођењу одгајивачког програма;
- 13) да предвиди поделу главне матичне евиденције, уколико постоје различити услови за упис домаћих животиња или уколико постоје различите процедуре за класирање приплодних домаћих животиња у главној матичној евиденцији.

Селекцијски програм

Члан 22

Селекцијским програмом утврђује се начин испитивања производних способности, оцењивања и одабирања приплодних домаћих животиња, план коришћења приплодних домаћих животиња ради остваривања одгајивачких циљева, као и методе за процену приплодне вредности приплодних домаћих животиња.

Основни одгајивачки програм

Члан 23

Основна одгајивачка организација доноси основни одгајивачки програм који мора бити у складу са главним одгајивачким програмом.

Усклађеност основног одгајивачког програма са главним одгајивачким програмом утврђује главна одгајивачка организација.

Контрола спровођења одгајивачког програма

Члан 24

Контролу спровођења одгајивачког програма врши Министарство.

При вршењу контроле из става 1. овог члана Министарство може захтевати од одгајивачке организације објашњења и податке потребне за спровођење одгајивачког програма и има право увида у документацију која се односи на одгајивачки програм.

Главна одгајивачка организације дужна је да Министарству достави извештај о спровођењу главног одгајивачког програма за протеклу календарску годину, најкасније до истека првог тромесечја текуће године.

V КОНТРОЛА ПРОДУКТИВНОСТИ И ОЧУВАЊЕ ОСОБИНА ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА

Приплодне и квалитетне приплодне домаће животиње и увођење у приплод домаћих животиња

Члан 25

Приплодним домаћим животињама, у смислу овог закона, сматрају се здраве домаће животиње намењене за даљу репродукцију.

Квалитетним приплодним домаћим животињама, у смислу овог закона, сматрају се домаће животиње које испуњавају прописане услове у погледу порекла, екстеријера, расних и производних особина, и то:

1) женска приплодна грла (плоткиње) која су под сталном контролом производних способности, имају позната оба родитеља и уписана су у главну матичну евиденцију домаћих животиња;

2) мушка приплодна грла (приплодњаци) која потичу од испитаних родитеља са позитивним резултатима испитивања, а која су испитивањем производних способности дала позитивне резултате, као и мушка приплодна грла која потичу од испитаних родитеља са позитивним резултатима испитивања, а налазе се у поступку испитивања и уписана су у главну матичну евиденцију домаћих животиња.

Приплодна живина потиче од јаја чистих раса и дедовских матичних јата.

Квалитетне приплодне пчелиње матице потичу од пчела чисте расе и морају имати податке о најмање две генерације женских предака уматичене матице мајке.

Увођење у приплод домаћих животиња врши одгајивач.

Приплодне домаће животиње и квалитетне приплодне домаће животиње морају да испуњавају услове за увођење у приплод које прописује министар.

Порекло квалитетних приплодних домаћих животиња

Члан 26

Свака квалитетна приплодна домаћа животиња, односно други приплодни материјал мора имати познато порекло.

Познато порекло квалитетне приплодне домаће животиње и другог приплодног материјала утврђује главна одгајивачка организација.

Порекло женских квалитетних приплодних домаћих животиња може бити пуно, односно непотпуно порекло.

Порекло мушких квалитетних приплодних домаћих животиња може бити пуно.

Пуним пореклом квалитетне приплодне домаће животиње, у смислу овог закона, сматра се ако су познате две или више генерација предака, у зависности од услова предвиђених главном матичном евиденцијом.

Непотпуним пореклом квалитетне приплодне домаће животиње, у смислу овог закона, сматра се ако се не могу утврдити сви преци, на начин утврђен у ставу 5. овог члана. Минимални удео познатог порекла у том случају је познато порекло једног од родитеља.

Министар прописује услове за испуњавање пуног или непотпуног порекла квалитетних приплодних домаћих животиња из ст. 5. и 6. овог члана, као и методе и начин за утврђивање и проверу порекла.

Врсте, упис и садржина матичне евиденције и регистра

Члан 27

Домаће животиње могу да се упишу у матичну евиденцију, односно у регистар, и то:

- 1) главну матичну евиденцију домаћих животиња;
- 2) матичну евиденцију аутохтоних раса домаћих животиња о пореклу расе;
- 3) регистар матичних јата живине;
- 4) регистар матица пчела познатог порекла.

Матична евиденција, односно регистар садржи нарочито податке о:

- 1) врсти, раси и пореклу домаћих животиња;
- 2) идентификацији грла;
- 3) датуму рођења домаћих животиња;
- 4) имену и презимену, односно називу одгајивача и адреси, односно седишту одгајивача.

Матичну евиденцију, односно регистар из става 1. овог члана води главна одгајивачка организација.

Министар ближе прописује услове за упис домаћих животиња у матичну евиденцију, односно у регистар, садржину и начин вођења матичне евиденције, односно регистра, као и услове које треба испунити приликом вођења матичне евиденције, односно регистра.

Контрола производних способности и процена приплодне вредности домаћих животиња

Члан 28

Контрола производних способности и процена приплодне вредности домаћих животиња врши се на начин и методама које су одређене главним одгајивачким програмом.

Резултати процењене приплодне вредности домаћих животиња користе се за разврставање квалитетних приплодних домаћих животиња у класе.

Контрола производних способности и методе за процену приплодне вредности домаћих животиња морају бити у складу са међународно признатим поступцима и методама.

О контроли производних способности и других особина домаћих животиња одгајивачка организација и организација са посебним овлашћењима воде збирку података.

Министар прописује начин вршења контроле производних способности домаћих животиња, методе за процену приплодне вредности домаћих животиња, као и садржину и начин вођења збирке података из става 4. овог члана.

Обавештавање одгајивача о резултатима контроле производних способности и процене приплодне вредности домаћих животиња

Члан 29

Основна одгајивачка организација дужна је да одгајивачу даје резултате контроле производних способности приплодних домаћих животиња и процене приплодне вредности домаћих животиња у обиму, року и на начин који је утврђен одгајивачким програмом.

Разврставање квалитетних приплодних домаћих животиња у класе

Члан 30

Свака квалитетна приплодна домаћа животиња мора бити оцењена и разврстана у класе ради спровођења селекцијског програма и гајења.

Оцењивање и разврставање квалитетних приплодних домаћих животиња у класе врши одгајивачка организација.

Министар прописује поступак и начин оцењивања и разврставања квалитетних приплодних домаћих животиња у класе.

Признавање нових раса, линија и хибрида домаћих животиња

Члан 31

Нове расе, линије и хибриди домаћих животиња које настају на територији Републике Србије признаје министар решењем.

Министар прописује услове за признавање нових раса, линија и хибрида домаћих животиња.

Тестирање нових раса, провенијенци, линија, хибрида и увезених квалитетних приплодних домаћих животиња

Члан 32

За укључивање нових раса, провенијенци, линија, хибрида и увезених квалитетних приплодних домаћих животиња у главни одгајивачки програм постојећих раса мора бити спроведена одговарајућа провера њихових производних способности, процена приплодне вредности и разврставање у класе.

Проверу производних способности квалитетних приплодних домаћих животиња, процену приплодне вредности и разврставање у класе врши одгајивачка организација.

Размножавање домаћих животиња

Члан 33

Размножавање домаћих животиња је зоотехнички поступак који се изводи вештачким осемењавањем или природним парењем под условима и на начин прописан овим законом и прописима којима се уређује здравствена заштита животиња.

Извођач вештачког осемењавања, односно одгајивач дужан је да води евиденцију о вештачком осемењавању, односно природном парењу и да издаје потврду о вештачком осемењавању, односно о природном парењу.

Министар ближе прописује начин вођења евиденције о вештачком осемењавању, односно природном парењу, као и садржину потврде из става 2. овог члана.

Парење у сродству

Члан 34

Парење у сродству врши се тако да се поштује највећи дозвољени коефицијент сродства који је одређен главним одгајивачким програмом за сваку врсту и расу домаћих животиња како би се спречило смањење виталности, способности преживљавања, плодности и других особина домаћих животиња у узастопним генерацијама.

Приплодњаци за природно парење

Члан 35

Приплодњаци за природно парење морају да испуњавају услове из члана 25. став 2. тачка 2) овог закона.

Одгајивач може да користи приплодњака за природно парење ако има матични лист приплодњака, педигре и дозволу за његово коришћење издату од главне одгајивачке организације, ако је приплодњак уписан у главну матичну евиденцију домаћих животиња и ако се за приплодњака води прописни списак.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, када не постоји довољан број квалитетних приплодних домаћих животиња, министар може да дозволи коришћење приплодњака и када нису испуњени прописани услови.

Главним одгајивачким програмом утврђују се услови и начин коришћења приплодњака, као и период важења дозволе за коришћење приплодњака за природно парење.

Забрањено је коришћење за приплод мушких грла која нису одабрана за приплод, као и мушких грла у тову.

Приплодњаци за производњу семена за вештачко осемењавање

Члан 36

Приплодњаци за производњу семена за вештачко осемењавање морају да испуњавају услове из члана 25. став 2. тачка 2) овог закона.

Изузетно од става 1. овог члана, када је угрожено размножавање домаћих животиња, министар може да дозволи коришћење приплодњака за производњу семена за вештачко осемењавање и када нису испуњени прописани услови.

Центар за репродукцију животиња и вештачко осемењавање може да користи за производњу семена за вештачко осемењавање одабране приплодњаке ако има матични лист приплодњака, педигре, ако је приплодњак уписан у главну матичну евиденцију домаћих животиња и ако има дозволу за његово коришћење издату од стране министра, на предлог комисије за годишњи преглед центара за репродукцију животиња и вештачко осемењавање коју образује министар.

Главним одгајивачким програмом одређују се услови и начин коришћења приплодњака за производњу семена за вештачко осемењавање.

Одабирање приплодњака за производњу семена за вештачко осемењавање врши се по потреби, а најмање једанпут годишње.

Забрањено је коришћење приплодњака који нису одабрани за коришћење у приплоду за производњу семена за вештачко осемењавање.

Семе за вештачко осемењавање

Члан 37

Семе за вештачко осемењавање домаћих животиња може се користити и ставити у промет ако:

- 1) је добијено и ускладиштено у центру за репродукцију животиња и вештачко осемењавање;
- 2) је добијено од приплодњака који имају зоотехничка документа из члана 36. став 3. овог закона;
- 3) је обележено на прописан начин, да се за њега води евиденција о производњи и да га прати прописана документација;
- 4) испуњава услове о квалитету прописане овим законом и услове о здравственој исправности у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита животиња.

Изузетно од става 1. овог члана одгајивач може производити и користити семе за вештачко осемењавање које испуњава услове из става 1. тач. 2) и 4) ако служи за сопствене потребе на пољопривредном газдинству.

Центар за репродукцију животиња и вештачко осемењавање не сме ометати промет семеном за вештачко осемењавање које је добијено у другом центру за репродукцију животиња и вештачко осемењавање, ако то семе за вештачко осемењавање испуњава прописане услове.

Одредба става 1. овог члана не односи се на семе за вештачко осемењавање живине, крзнашица, кунића и пчела.

Министар прописује начин обележавања семена за вештачко осемењавање, начин вођења евиденције о производњи семена за вештачко осемењавање, као и услове које мора да испуњава семе за вештачко осемењавање у погледу квалитета.

Вештачко осемењавање и упис у Регистар извођача вештачког осемењавања

Члан 38

Вештачко осемењавање може да обавља правно лице и предузетник (у даљем тексту: извођач вештачког осемењавања) ако је уписан у Регистар извођача вештачког осемењавања, који води Министарство.

Вештачко осемењавање у свом стаду може да обавља и одгајивач на основу уговора о сарадњи са извођачем вештачког осемењавања ако је стручно оспособљено за извођење вештачког осемењавања и ако поседује средњу стручну спрему пољопривредног или ветеринарског смера, да уз сагласност извођача вештачког осемењавања може да изврши осемењавање на подручју насељених места са отежаним условима рада за коју је одгајивач добио сагласност.

Стручно оспособљавање одгајивача за вештачко осемењавање животиња врши се на организованим обукама које спроводи средња школа и високообразовна установа из области ветеринарске медицине, ветеринарски институт, ветеринарски специјалистички завод, односно центар за репродукцију животиња и вештачко осемењавање, а према програму који доноси Министарство и којим се утврђује садржина и начин спровођења стручног оспособљавања.

Извођач вештачког осемењавања уписује се у Регистар извођача вештачког осемењавања ако испуњава следеће услове:

- 1) има одговарајући простор и опрему;
- 2) има одговарајући стручни кадар;
- 3) обавља вештачко осемењавање током целе године.

Министар прописује услове у погледу простора, опреме и стручног кадра из става 4. тач. 1) и 2) овог члана.

Упис у Регистар извођача вештачког осемењавања врши се на основу захтева који извођач вештачког осемењавања подноси Министарству.

Министар доноси решење о упису у Регистар извођача вештачког осемењавања у року од два месеца од дана подношења захтева.

Решење министра из става 7. овог члана је коначно и против њега може се покренути управни спор.

Одредбе овог члана не односе се на вештачко осемењавање живине, крзнашица, кунића и пчела.

Садржина и начин вођења Регистра извођача вештачког осемењавања

Члан 39

Подаци из Регистра извођача вештачког осемењавања су јавни.

Регистар извођача вештачког осемењавања води се у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима које води Министарство.

Министар ближе прописује садржину и начин вођења Регистра извођача вештачког осемењавања.

Брисање из Регистра извођача вештачког осемењавања

Члан 40

Извођач вештачког осемењавања брише се из Регистра извођача вештачког осемењавања ако:

- 1) донесе одлуку о престанку обављања делатности за коју је уписан у Регистар извођача вештачког осемењавања;
- 2) престане да испуњава прописане услове;
- 3) не доставља податке о резултатима вештачког осемењавања центру за репродукцију животиња и вештачко осемењавање.

Брисање из Регистра извођача вештачког осемењавања врши се на основу решења које доноси министар.

Министар доноси решење из става 2. овог члана у року од два месеца од дана испуњења услова за брисање из тог регистра.

Решење министра из става 2. овог члана је коначно и против њега може се покренути управни спор.

Обавезе извођача вештачког осемењавања

Члан 41

Извођач вештачког осемењавања дужан је да:

- 1) врши вештачко осемењавање у складу са главним одгајивачким програмом;

- 2) користи семе за вештачко осемењавање које испуњава прописане услове;
- 3) остварује прописане минималне резултате осемењавања;
- 4) прикупља прописане податке о вештачком осемењавању и доставља их центру за репродукцију животиња и вештачко осемењавање и главној одгајивачкој организацији.

Центар за репродукцију животиња и вештачко осемењавање

Члан 42

У центру за репродукцију животиња и вештачко осемењавање може се држати приплодњак који има педигре, који је уписан у главну матичну евиденцију домаћих животиња и ако има дозволу за коришћење приплодњака издату од стране министра.

Ради спровођења главног одгајивачког програма, центар за репродукцију животиња и вештачко осемењавање дужан је да:

- 1) користи позитивно тестиране квалитетне приплодне домаће животиње или квалитетне приплодне домаће животиње које су у поступку тестирања;
- 2) води евиденцију о приплодњацима, о производњи и складиштењу семена за вештачко осемењавање, о стављању у промет семена за вештачко осемењавање, као и да доставља годишњи извештај Министарству;
- 3) прати и анализира рад извођача вештачког осемењавања на основу података о резултатима вештачког осемењавања добијених од њега.

За спровођење главног одгајивачког програма, центар за репродукцију и вештачко осемењавање мора да има у радном односу на неодређено време најмање једно лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно које је стекло образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године из области сточарства или зоотехнике и једног ветеринара специјалисту из области репродукције.

Заштитни појас око центра за селекцију пчелињих матица

Члан 43

У заштитном појасу око центра за селекцију пчелињих матица примењују се посебни услови промета и селидбе пчела и пчеларског приплодног материјала ради стручне контроле над парењем пчелињих матица.

Гајење пчела у заштићеном појасу око центара за селекцију пчелињих матица врши се под посебним условима.

Министар прописује величину заштитног појаса и посебне услове промета и селидбе пчела и пчеларског приплодног материјала, као и посебне услове гајења пчела.

Јајне ћелије и ембриони

Члан 44

Јајне ћелије и ембриони домаћих животиња (у даљем тексту: јајне ћелије и ембриони) могу се користити и ставити у промет ако:

- 1) су добијени и ускладиштени на прописан начин у организацији за сабирање, добијање и пресађивање ембриона;
- 2) потичу од приплодних домаћих животиња које испуњавају услове за добијање јајних ћелија и ембриона у складу са главним одгајивачким програмом;
- 3) су обележени на прописан начин, а ако су у домаћој животињи примаоцу она мора бити обележена на прописан начин;
- 4) их прати уверење о пореклу и производним способностима;
- 5) одговарају прописаним условима о квалитету и здравственим прописима;
- 6) објекти у којима се обавља промет испуњавају зоотехничке услове у складу са овим законом и ветеринарско-санитарне услове у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита животиња.

Министар ближе прописује услове из става 1. овог члана које мора да испуњавају јајне ћелије и ембриони.

Одредбе овог члана не односе се на јаја за насад живине и пчелиње матичњаке.

Генетске манипулације и трансгене домаће животиње

Члан 45

Забрањено је мењање наследне основе домаћих животиња методама генетске манипулације.

Изузетно од става 1. овог члана може се вршити мењање наследне основе домаћих животиња методама генетске манипулације само у научноистраживачке сврхе, у затвореном и за ту сврху опремљеном објекту, уз дозволу коју издаје министар.

Комерцијална употреба трансгених домаћих животиња врши се у складу са прописима којима се уређују генетички модификовани организми.

Молекуларно-генетски тестови

Члан 46

Молекуларно-генетски тестови користе се за сакупљање информација о квалитетним приплодним домаћим животињама, за доношење одлука у спровођењу одгајивачког

програма, за очување аутохтоних раса домаћих животиња и ради очувања биолошке разноврсности домаћих животиња.

Молекуларно-генетске тестове изводи лабораторија за молекуларно-генетске тестове у складу са начелима добре лабораторијске праксе, као и по међународно признатим методама.

Тестирање производних способности домаћих животиња

Члан 47

Тестирање производних способности домаћих животиња врши се у складу са главним одгајивачким програмом, на начин којим се обезбеђује међународна мерљивост добијених резултата.

VI ГАЈЕЊЕ ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА

Циљ гајења домаћих животиња

Члан 48

Гајење домаћих животиња (у даљем тексту: гајење) врши одгајивач, у складу са овим законом и прописима којима се уређује здравствена заштита животиња, ради остваривања циљева у сточарству из члана 3. овог закона.

Члан 49

(Брисано)

Испуњавање потреба домаћих животиња у гајењу

Члан 50

Гајење се врши уз испуњавање потреба домаћих животиња у гајењу, тако да се задовољавају њихове биолошке потребе, не ометају њихове телесне функције и понашање, као и да се са њима поступа, у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита и добробит животиња.

Исхрана, нега и смештај домаћих животиња су одговарајући ако задовољавају физиолошке, етолошке и друге потребе домаћих животиња. Домаће животиње морају се хранити и неговати на начин који одговара свакој врсти домаћих животиња и мора им се обезбедити одговарајући смештај у објектима за гајење. Присилно храњење домаћих животиња дозвољено је у функцији преживљавања или из здравствених разлога.

Превоз и клање домаћих животиња мора се обављати, у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита и добробит животиња.

Одгајивач је дужан да обезбеди посебну негу и лечење за болесне, повређене и изнемогле домаће животиње, у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита и добробит животиња.

Објекти и опрема за гајење

Члан 51

Објекти за гајење јесу:

- 1) штале, пчелињаци, објекти за гајење дивљачи, аквакултуру и др.;
- 2) ђубришта и објекти за сточне отпатке;
- 3) складишта за храну (сењаци, силоси, амбари, подруми и сл.) и воду;
- 4) други простори за гајење (ограђени и неограђени пашњаци) са надзором над пашом, оградe, тркалишта, испусти, простор за сабирање воде и др.

Објекти из става 1. овог члана морају да испуњавају прописане зоотехничке услове у складу са овим законом и ветеринарско-санитарне услове у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита животиња.

Ради обезбеђивања одговарајућих услова за гајење и квалитет производа животињског порекла, одгајивач је дужан да, у складу са зоохигијенским и етолошким нормативима, користи одговарајућу опрему за смештај, храњење, напајање, чишћење и негу, као и опрему за превоз животиња и животињских отпадака.

Оспособљеност одгајивача

Члан 52

Одгајивач при гајењу мора да је оспособљен за гајење и поступање са домаћим животињама и да има основна знања о гајењу и поступању са домаћим животињама, исхрани, квалитету производа животињског порекла и поступању са стајским ђубривом.

Министар ближе прописује начин утврђивања оспособљености и знања одгајивача из става 1. овог члана.

Зоотехнички поступци

Члан 53

Ради остваривања успешног гајења и здравствене заштите домаћих животиња, одгајивач при гајењу може сам да изводи само оне зоотехничке поступке, који су неопходни за здравствену заштиту домаћих животиња и успешно гајење, и то:

- 1) прву помоћ (заустављање крварења и помоћ при порођају);

- 2) скраћивање, односно брушење зуба код прасади први дан по рођењу;
- 3) обраду и негу папака, копита и негу домаћих животиња;
- 4) обезрожавање телади млађе од шест недеља;
- 5) вештачко осемењавање;
- 6) контролу продуктивности;
- 7) обележавање домаћих животиња у складу са прописима;
- 8) употребу и давање дозвољених средстава која нису везана за издавање по рецепту;
- 9) дезинфекцију и дезинсекцију сточарских објеката са дозвољеним средствима;
- 10) негу и стрижу длаке и вуне;
- 11) спровођење апитехничких мера у циљу успешног гајења пчела;
- 12) спречавање природног ројења и грабежи;
- 13) увођење вештачког изројавања пчелињих друштава;
- 14) употребу биотехничких мера у сузбијању штеточина и болести.

Стручно оспособљавање одгајивача за извођење зоотехничких поступака из става 1. овог члана врши се на организованим обукама, према програму који доноси Министарство.

Исхрана домаћих животиња

Члан 54

Одгајивач је дужан да домаће животиње редовно снабдева са довољном количином квалитетне, здравствено исправне хране, воде за пиће, ваздухом, тако да су у довољној мери задовољене њихове биолошке потребе.

Храна за домаће животиње мора бити таква да задовољава основне потребе домаћих животиња којима је намењена.

Забрањено је давање хормоналних препарата да би се подстицао раст, производња млека, меса, јаја или из других разлога домаћим животињама које се користе у производне и спортске сврхе.

Продукти метаболизма домаћих животиња и ђубрење

Члан 55

Продукти метаболизма домаћих животиња (фецес и мокраћа папкара) могу се употребљавати као ђубриво.

Објекти за животињске отпатке

Члан 56

Са животињским отпацама мора се поступати тако да се не угрожава здравље људи и домаћих животиња, животна средина, квалитет хране и сточарских производа.

Објекти за животињске отпатке могу бити:

- 1) ђубришта;
- 2) осочне јаме;
- 3) лагуне;
- 4) седиментацијски базени.

Погони за прераду и обраду животињских отпадака, као и објекти из става 2. овог члана морају испуњавати техничке и технолошке услове.

Министар ближе прописује техничке и технолошке услове за објекте из става 2. овог члана и погоне из става 3. овог члана.

Обележавање и евидентирање домаћих животиња

Члан 57

Домаће животиње морају бити обележене, у складу са овим законом и законом којим се уређује здравствена заштита животиња.

Обележавање домаћих животиња могу да врше:

- 1) ветеринарске амбуланте, ветеринарске станице и ветеринарске службе;
- 2) одгајивачка организација;
- 3) одгајивач који је стручно оспособљен да врши обележавање.

Стручно оспособљавање одгајивача из става 2. тачка 3) овог члана врши се на организованим обукама, према програму који доноси Министарство.

Лица из става 2. овог члана могу да врше обележавање домаћих животиња ако су овлашћена за обележавање од стране Министарства.

Лица из става 2. овог члана одговорна су за правилно обележавање домаћих животиња.

Одгајивач из става 2. тачка 3) овог члана о извршеном обележавању домаће животиње води шталску књигу.

Шталска књига из става 6. овог члана садржи податке о идентитету, пореклу, плодности и производним способностима домаће животиње.

Одгајивач и одгајивачка организација дужни су да податке о обележавању домаће животиње доставе Министарству, ради уписа података о обележеним домаћим животињама у Централну базу података о обележавању животиња (у даљем тексту: Централна база).

Министар ближе прописује начин обележавања и евиденције домаћих животиња.

Гајење на заштићеним подручјима

Члан 58

Када се пољопривредно земљиште намењено сточарству, посебним прописима утврђује као заштићено подручје, потребно је прибавити мишљење Министарства.

VII ГАЈЕЊЕ ПЧЕЛА

Услови и начин гајења пчела

Члан 59

Гајење пчела врши се у пчелињаку.

Одгајивач пчела дужан је да постави пчелињак тако да пчеле не сметају суседима и пролазницима.

Министар ближе прописује услове и начин гајење пчела.

Пчелиња паша, катастар пчелиње паше и фенолошке карте

Члан 60

Коришћење медоносног биља за пчелињу пашу је слободно и без накнаде.

Катастар пчелиње паше јесте збирка података о присуству медоносног биља на одређеном подручју, који води правно лице регистровано у одговарајућем регистру у складу са прописима о удружењима и основано ради остваривања циљева у области пчеларства (у даљем тексту: удружење пчелара).

Фенолошка карта јесте скуп података о могућности паше, по врстама пчелиње паше, коју води удружење пчелара на утврђеном подручју прогнозирања пчелиње паше.

Министар прописује ближе услове о садржини и начину вођења катастра из става 2. овог члана.

Селидба пчела

Члан 61

Ради коришћења пчелиње паше, одгајивач пчела може пчелињак пресељавати са сталног места на друго место држања.

Забрањена је селидба пчела ако пчелиња друштва нису здрава, односно ако немају уверење о транспорту.

Здравствено стање пчела доказује се потврдом о здравственом стању, у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита животиња.

Пчелари из других земаља могу користити пчелињу пашу на територији Републике Србије само уз сагласност Министарства.

Министар ближе прописује услове и начин селидбе пчела из става 1. овог члана, садржину уверења из става 2. овог члана, као и услове за издавање сагласности из става 4. овог члана.

Праћење одбеглог роја пчела

Члан 62

Власник, односно корисник земљишта, дужан је омогућити одгајивачу пчела пролаз преко његовог земљишта ради праћења одбеглог роја, а у случају штете има право на накнаду.

Заштита пчела за време пчелиње паше

Члан 63

Употреба средстава за заштиту биља отровних за пчеле за време пчелиње паше обављаће се у складу са прописима којима се уређују средства за заштиту биља.

Правно, односно физичко лице може вршити употребу средстава за сузбијање комараца авио методом, отровних за пчеле за време пчелиње паше, само по одобрењу органа јединице локалне самоуправе.

Одобрење из става 2. овог члана издаје се за једно третирање.

Лица из става 2. овог члана дужна су обавестити:

1) удружење пчелара које се налази на територији јединице локалне самоуправе на којој се врши сузбијање комараца авио методом о издатом одобрењу;

2) одгајивача пчела, путем средстава јавног информисања, најмање 48 сати пре третирања о месту и времену употребе средстава отровних за пчеле, начину употребе, времену трајања отровног средства и угроженом подручју.

Под угроженим подручјем из става 4. тачка 2) овог члана, сматра се површина на којој се употребљава средство за сузбијање комараца, као и околно земљиште које се простире у кругу од 5 км, удаљености од границе те површине.

У случају примене средстава из ст. 1. и 2. овог члана одгајивач пчела дужан је да предузме потребне мере заштите пчела, и то:

- 1) затварање лета кошнице;
- 2) привремено пресељавање.

VIII ГАЈЕЊЕ ДИВЉАЧИ

Услови за гајење дивљачи

Члан 64

Интензивно гајење дивљачи из класе сисара и птица може да се обавља само на фарми дивљачи.

Одгајивач који се бави фармским гајењем дивљачи мора да испуњава услове у погледу објеката за гајење дивљачи, одговарајуће опреме за гајење одређене врсте дивљачи и стручног кадра.

Одгајивач који се бави фармским гајењем дивљачи може унети дивљач на фарму дивљачи ако има уверење о њеном здравственом стању, у складу са прописима којима се уређује ветеринарство.

Одгајивач који се бави фармским гајењем дивљачи мора да води евиденцију о производњи за поједине производне фазе.

Министар ближе прописује услове у погледу објеката, одговарајуће опреме и стручног кадра из става 2. овог члана.

Уношење дивљачи које нема на територији Републике Србије

Члан 64а

Уношење дивљачи које нема на територији Републике Србије на фарму дивљачи врши се на основу дозволе министра надлежног за послове заштите животне средине.

IX АКВАКУЛТУРА

Услови за обављање аквакултуре

Члан 65

Аквакултура може да се обавља само у објектима за аквакултуру.

Објекти за аквакултуру, у смислу овог закона, су рибњак, полурибњак, кавез, ограђени или преграђени делови риболовне воде и други објекти који служе за гајење риба.

Рибњак је ограничена, од природних токова одвојена водена површина у којој се гаји риба, а који се може пунити водом, односно потпуно испразнити.

Полурибњак је ограничена, од природних токова одвојена водена површина у којој се гаји риба, а који се не може потпуно испразнити.

Кавез је ограђени простор постављен у води за потребе гајења риба.

Ограђени или преграђени делови риболовне воде су ограђени или преграђени природни (потоци, реке, рукавци) или вештачки токови (канални), језера, баре, вештачке акумулације, други антропогени водени екосистеми, односно други системи који служе за гајење риба.

Други објекти за гајење риба су базени за гајење риба изграђени од различитих материјала, различитих облика који служе за гајење риба.

Одгајивач који се бави аквакултуром може унети рибу у објекат ако има уверење о њеном здравственом стању, у складу са прописима којима се уређује ветеринарство.

Одгајивач који се бави аквакултуром мора да води евиденцију о производњи за поједине производне фазе.

Одгајивач који се бави аквакултуром мора да испуни услове у погледу објеката из става 2. овог члана, одговарајуће опреме и стручног кадра.

Министар ближе прописује услове у погледу објеката, опреме и стручног кадра из става 10. овог члана.

Уношење риба и осталих водених организама страног порекла

Члан 66

Уношење риба и осталих водених организама страног порекла у објекат за аквакултуру може се вршити на основу дозволе министра надлежног за заштиту животне средине.

Посебни услови за лов рибе

Члан 66а

У објектима за аквакултуру могу да се лове рибе које имају величину мању од величине прописане у складу са законом којим се уређује заштита и одрживо коришћење рибљег фонда, као и за време ловостаја.

IXa ПРОИЗВОДИ РИБАРСТВА

Међународна потврда (сертификат)

Члан 66б

Производи рибарства могу се увозити, извозити и бити у транзиту ако их, поред услова прописаних законом којим се уређује ветеринарство, прати и међународна потврда (сертификат) о улову, која мора да буде оригинална и издата од стране надлежног органа земље порекла.

Производе рибарства који се извозе, поред докумената из става 1. овог члана, прати и:

1) међународна потврда за реекспорт (сертификат за реекспорт) издата од стране надлежног органа земље која није земља порекла, а на чијој територији је производ рибарства увезен, складиштен, прерађен, односно подељен;

2) потврда да производи рибарства потичу од улова за који је издата међународна потврда (сертификат) о улову, коју издаје надлежни ветеринарски инспектор.

Изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, за одређене производе рибарства нису потребне потврде из ст. 1. и 2. овог члана.

Министарство води евиденцију о потврдама из ст. 1. и 2. овог члана.

Министар ближе прописује образац међународне потврде (сертификата) о улову, образац међународне потврде за реекспорт (сертификат за реекспорт) и образац потврде да су производи рибарства у складу са међународном потврдом (сертификатом) о улову, начин вођења евиденције из става 4. овог члана, као и листу производа рибарства за које нису потребне потврде из ст. 1. и 2. овог члана.

X ОЧУВАЊЕ ГЕНЕТСКИХ РЕЗЕРВИ ДОМАЋИХ ЖИВОТИЊА И БИОЛОШКЕ РАЗНОВРСНОСТИ У СТОЧАРСТВУ

Очување генетских резерви домаћих животиња

Члан 67

Генетске резерве домаћих животиња обухватају појединачне расе, сојеве и линије домаћих животиња. Генетске резерве домаћих животиња чувају се у виду минималног броја домаћих животиња, доза семена за вештачко осемењавање, јajних ћелија или ембриона.

Министар прописује Листу генетских резерви домаћих животиња, као и начин очувања генетских резерви из става 1. овог члана.

Средства за очување генетских резерви домаћих животиња обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Програм очувања биолошке разноврсности у сточарству

Члан 68

Очување биолошке разноврсности у сточарству изводи се у складу са Програмом очувања биолошке разноврсности у сточарству, који доноси министар за период од пет година.

Програм из става 1. овог члана обухвата оцену стања у погледу биолошке разноврсности у сточарству, и то:

- 1) очување свих раса домаћих животиња које се гаје на територији Републике Србије, а посебно очување аутохтоних раса домаћих животиња;
- 2) очување раса домаћих животиња изван средине у којој су настале (*ex-situ* очување), односно у средини где су настале (*in-situ* очување) за сваку расу домаћих животиња;
- 3) успостављање и рад банке гена у сточарству;
- 4) испуњавање међународних обавеза;
- 5) повећање јавне свести о значају очувања биолошке разноврсности у сточарству;
- 6) повезивање са другим програмима из области пољопривреде.

Програмом из става 1. овог члана утврђује се обим средстава за спровођење програма, начин расподеле средстава, као и субјекти у сточарству који ће га спроводити.

Аутохтоне расе домаћих животиња

Члан 69

Аутохтоне расе домаћих животиња су под посебном бригом државе.

Министар ближе прописује листу аутохтоних раса и угрожених аутохтоних раса домаћих животиња, која садржи и критеријуме за утврђивање угрожености расе.

Министарство заштићује име и аутохтону расу домаћих животиња у складу са ратификованим међународним уговорима и споразумима.

Одгајивачи аутохтоних раса домаћих животиња уписују се у Регистар одгајивача аутохтоних раса домаћих животиња, који води Министарство.

Упис у Регистар одгајивача аутохтоних раса домаћих животиња врши се на основу захтева власника домаћих животиња.

Министар доноси решење о упису у Регистар одгајивача аутохтоних раса домаћих животиња у року од два месеца од дана подношења захтева.

Решење министра о упису у регистар из става 6. овог члана је коначно и против њега може се покренути управни спор.

Регистар одгајивача аутохтоних раса домаћих животиња води се у електронској форми и може се повезивати са другим базама и регистрима које води Министарство.

Министар ближе прописује услове у погледу гајења и промета аутохтоних раса домаћих животиња, као и садржину и начин вођења Регистра одгајивача аутохтоних раса домаћих животиња.

Посебно очување биолошке разноврсности расе пчела *Апис меллифера* царница

Члан 70

Ради очувања биолошке разноврсности пчела *Апис меллифера царница* на територији Републике Србије није дозвољено гајење и промет са приплодним материјалом других раса пчела.

Посебне мере у сточарству у ванредним условима

Члан 71

У случају ванредног стања или стања непосредне ратне опасности или природних, односно других несрећа које угрожавају очување минималног броја приплодног материјала потребног за размножавање домаћих животиња, односно ако је у већем обиму угрожена биолошка разноврсност домаћих животиња на територији Републике Србије, Министарство може да нареди посебне мере којима се спречава угроженост домаћих животиња, и то:

- 1) забрана промета домаћих животиња;
- 2) забрана клања домаћих животиња.

XI ПРИМАРНА ПРОИЗВОДЊА ХРАНЕ ЗА ДОМАЋЕ ЖИВОТИЊЕ И ПРОИЗВОДИ ЖИВОТИЊСКОГ ПОРЕКЛА

Примарна производња хране за домаће животиње

Члан 72

Примарна производња хране за домаће животиње обавља се у складу са законом којим се уређује безбедност хране и прописима донетим на основу тог закона.

Чл. 73 и 74

(Брисано)

Производи животињског порекла

Члан 75

Производи животињског порекла, у смислу овог закона, јесу: живе домаће животиње; приплодни материјал; месо у облику трупова и полутки; изнутрице; кожа; крзно; длаке; вуна; перје; сирово млеко; јаја; мед; млеч; други делови тела и споредни производи (стајњак и осока), осим производа рибарства.

Промет производа животињског порекла врши се ако су испуњени прописани услови о квалитету производа животињског порекла.

Квалитет производа животињског порекла утврђује правно лице које је акредитовано од организације надлежне за акредитацију и овлашћено од стране министра за обављање тих послова.

Министар прописује услове у погледу квалитета, начина оцене квалитета производа животињског порекла, као и неопходну опрему за утврђивање квалитета производа животињског порекла.

XII ПРОМЕТ ПРИПЛОДНИМ МАТЕРИЈАЛОМ

Услови за промет приплодним домаћим животињама

Члан 76

Промет квалитетне приплодне домаће животиње и њено излагање на сајмовима, лицитацијама, такмичењима или на други начин, као и промет осталог приплодног материјала може се вршити ако је обележена на прописан начин и ако се води, односно ако је прати педигре и уверење о здравственом стању животиње.

Квалитетна приплодна домаћа животиња излаже се на смотрема и изложбама ако је обележена на прописан начин и ако је прати матични лист и уверење о здравственом стању животиње.

Излагање квалитетних приплодних домаћих животиња на смотрема, изложбама, сајмовима и такмичењима је од значаја за Републику Србију.

Министар ближе прописује услове за одржавање смотри, изложби, сајмова, лицитација и такмичења.

Промет генетским материјалом

Члан 77

Прометом семена за вештачко осемењавање, јаја за инкубирање, приплодног генетског материјала пчела, ембриона и јајних ћелија може да се бави правно лице које испуњава прописане услове у погледу објеката, опреме и стручног кадра.

Испуњеност услова у погледу објеката, опреме и стручног кадра утврђује министар решењем.

Министар доноси решење из става 2. овог члана, у року од два месеца од дана подношења захтева.

Решење министра из става 2. овог члана је коначно и против њега може се покренути управни спор.

Министар прописује услове у погледу објеката, опреме и стручног кадра.

Увоз квалитетне приплодне домаће животиње и генетског материјала

Члан 78

Квалитетне приплодне домаће животиње и генетски материјал могу се увозити ако:

- 1) испуњавају услове у погледу производних способности утврђене главним одгајивачким програмом за поједине врсте или расе домаћих животиња;
- 2) имају документ о пореклу и производним способностима квалитетних приплодних домаћих животиња, издат од стране надлежног органа земље извознице;
- 3) испуњавају услове у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита животиња.

Увоз квалитетних приплодних домаћих животиња и генетског материјала врши се на основу дозволе коју издаје Министарство.

Изузетно од става 1. овог члана за научноистраживачке сврхе могу се увозити и друге приплодне домаће животиње.

Извоз квалитетне приплодне домаће животиње и генетског материјала

Члан 79

Квалитетне приплодне домаће животиње и генетски материјал могу се извозити ако:

- 1) испуњавају услове у погледу производних способности утврђене главним одгајивачким програмом за поједине врсте или расе домаћих животиња;
- 2) имају документ о пореклу и производним особинама квалитетних приплодних домаћих животиња;
- 3) испуњавају услове у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита животиња.

Извоз квалитетних приплодних домаћих животиња и генетског материјала врши се на основу дозволе коју издаје Министарство.

Аутохтоне расе домаћих животиња и угрожене аутохтоне расе могу се извозити ако извоз не угрожава потребно бројно стање домаћих животиња и њихову заштиту.

XIII БАЗЕ ПОДАТАКА И ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ У СТОЧАРСТВУ

Вођење и коришћење базе података

Члан 80

Ради евидентирања и праћења спровођења мера и других послова у сточарству, Министарство води базе података у складу са овим законом и користи податке у складу са другим прописаним базама података.

Базе података везане за послове у сточарству морају бити повезане са Централном базом коју води Министарство у складу са прописима којима се уређује здравствена заштита животиња, као и другим базама података које води Министарство.

Начин повезивања базе података, као и начин прикупљања и коришћења података из других база уређује се посебним прописом.

Успостављање информационог система

Члан 81

Министарство успоставља и одржава информациони систем у сточарству.

Одгајивач, одгајивачка организација и организација са посебним овлашћењима дужни су да воде матичне књиге, регистре, збирке података и евиденције под условима и на начин прописан овим законом, усклађене и повезане у информациони систем.

Министарство обезбеђује повезаност и доступност података и повезивање у одговарајући информациони систем у сточарству, као и повезивање са међународним информационим системима у области сточарства.

Министар прописује начин повезивања информационих система, као и услове за чување матичне књиге, регистара, збирки података и евиденција.

XIV СРЕДСТВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОСЛОВА У СТОЧАРСТВУ

Члан 82

Средства за спровођења мера из Дугорочног програма мера за спровођење одгајивачког програма и Годишњег програма мера за спровођење одгајивачког програма, као и за спровођење посебних мера у ванредним условима, средства за очување генетских резерви, очување биолошке разноврсности домаћих животиња, обезбеђују се у буџету Републике Србије, буџету аутономних покрајина, буџету града, буџету локалне самоуправе.

За обављање послова у сточарству плаћају се следеће таксе:

- 1) такса за издавање зоотехничких докумената;
- 2) такса за извршене контроле производних способности домаћих животиња које се не финансирају из буџета Републике Србије;
- 3) такса за обележавање и евиденцију домаћих животиња;
- 4) такса за издавање дозволе за коришћење приплодњака за природно парење.

Висину такси из става 2. овог члана утврђује Влада.

XV НАДЗОР

Инспекцијски надзор

Члан 83

Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу овог закона врши Министарство преко пољопривредног, односно граничног ветеринарског инспектора.

Послове пољопривредног инспектора може да обавља лице које има стечено високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно које је стекло образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године из области сточарства или зоотехнике са положеним државним стручним испитом и са најмање три године радног искуства.

Послове граничног ветеринарског инспектора може да обавља лице које испуњава услове у складу са законом којим се уређује ветеринарство.

Службено одело и службена легитимација

Члан 84

У обављању послова инспекцијског надзора, пољопривредни инспектор мора да има службену легитимацију.

Пољопривредни инспектор обавља послове инспекцијског надзора у прописаном службеном оделу.

У обављању послова инспекцијског надзора гранични ветеринарски инспектор има прописану службену легитимацију и службено одело у складу са законом којим се уређује ветеринарство.

Министар ближе прописује образац и садржај службене легитимације, изглед службеног одела пољопривредног инспектора, као и начин вођења евиденције о издатим службеним легитимацијама.

Права и дужности пољопривредног инспектора и граничног ветеринарског инспектора

Члан 85

У вршењу послова инспекцијског надзора, пољопривредни инспектор има право и дужност да проверава:

- 1) да ли је одгајивачка организација, односно организација са посебним овлашћењима уписана у Регистар;
- 2) да ли основна одгајивачка организација спроводи основни одгајивачки програм;
- 3) да ли регионална одгајивачка организација спроводи главни одгајивачки програм;
- 4) да ли главна одгајивачка организација спроводи главни одгајивачки програм;
- 5) испуњеност услова из члана 6. став 4, члана 7. став 3, члана 8. став 3, члана 9. став 3. и члана 10. став 12. овог закона;
- 6) да ли главни одгајивачки програм испуњава прописане услове;
- 7) да ли селекцијски програм испуњава прописане услове;
- 8) испуњеност услова за увођење у приплод приплодне домаће животиње и квалитетне приплодне домаће животиње;
- 9) да ли је домаћа животиња уписана у матичну евиденцију, односно у регистар из члана 27. став 1. овог закона;
- 10) да ли је извршена контрола производних способности и процена приплодне вредности домаће животиње, као и да ли је на основу резултата процењене вредности приплодних домаћих животиња извршено разврставање квалитетних приплодних домаћих животиња у класе;
- 11) да ли се о контроли производних способности и других особина домаћих животиња води прописана збирка података;
- 12) да ли су одгајивачу дати резултати контроле производних способности и процене приплодне вредности домаћих животиња на прописан начин;
- 13) да ли је свака квалитетна приплодна домаћа животиња оцењена и разврстана у класе;

14) да ли је признавање нових раса, линија и хибрида домаћих животиња извршено на прописан начин;

15) да ли је извршено тестирање нових раса, провенијенци, линија, хибрида и увезених квалитетних приплодних домаћих животиња на прописан начин;

16) да ли се размножавање домаћих животиња врши на прописан начин;

17) да ли се води евиденција о вештачком осемењавању, односно природном парењу и одговарајућа зоотехничка документација;

18) да ли се парење у сродству врши на прописан начин;

19) да ли се приплодњаци за природно парење и приплодњаци за вештачко осемењавање користе у складу са прописаним условима;

20) да ли се семе за вештачко осемењавање користи и ставља у промет у складу са условима из члана 37. овог закона;

21) да ли су извођачи вештачког осемењавања уписани у Регистар извођача вештачког осемењавања;

22) да ли одгајивач који обавља вештачко осемењавање у свом стаду испуњава услове из члана 38. став 2. овог закона;

23) испуњеност услова из члана 38. став 5. овог закона;

24) рад извођача вештачког осемењавања;

25) заштитни појас око центра за селекцију пчелињих матица, односно посебне услове промета и селидбе пчела и пчеларског приплодног материјала, као и гајење пчела у заштићеном појасу око центра за селекцију пчелињих матица;

26) да ли се генетске манипулације врше у дозвољене сврхе;

27) извођење молекуларно-генетских тестова;

28) да ли је тестирање производних способности домаћих животиња извршено на прописан начин;

29) *(брисана)*

30) да ли се гајење врши уз испуњавање потреба домаћих животиња у гајењу у погледу исхране и неге;

31) да ли објекти и опрема за гајење испуњавају прописане услове;

32) да ли је одгајивач оспособљен за гајење и поступање са домаћим животињама и да ли има основна знања о гајењу и поступању са домаћим животињама, исхрани, квалитету производа животињског порекла и поступању са стајским ђубривом;

33) стручну оспособљеност одгајивача за извођење зоотехничких поступака из члана 53. став 1. овог закона;

34) да ли одгајивач врши исхрану домаћих животиња супротно одредбама члана 54. овог закона;

35) *(брисана)*

36) испуњеност техничких и технолошких услова објеката за животињске отпатке и погона за прераду и обраду животињских отпадака;

37) да ли се обележавање и евидентирање домаћих животиња врши у складу са одредбама члана 57. овог закона;

38) да ли се гајење пчела врши у складу са одредбама члана 59. овог закона, односно да ли се селидба пчела врши у складу са одредбама члана 61. овог закона;

39) да ли је извршена прописана заштита пчела за време пчелиње паше при употреби хемијских средстава авио методом;

39а) да ли се интензивно гајење дивљачи из класе сисара и птица обавља у складу са одредбама члана 64. овог закона;

39б) да ли је дивљач које нема на територији Републике Србије унета на фарму дивљачи на основу дозволе министра надлежног за послове заштите животне средине;

40) да ли се аквакултура обавља у складу са одредбама члана 65. овог закона;

41) да ли се уношење риба и осталих водених организама страног порекла у објекте за аквакултуру врши на основу дозволе из члана 66. овог закона;

42) да ли се спроводи Програм очувања биолошке разноврсности у сточарству;

43) да ли су одгајивачи аутохтоних раса домаћих животиња уписани у Регистар одгајивача аутохтоних раса домаћих животиња;

44) да ли се гајење и промет аутохтоних раса домаћих животиња врши супротно одредбама члана 69. овог закона;

45) да ли се врши гајење и промет других раса пчела, осим приплодног материјала пчела расе *Апис меллифера царница*;

46) спровођење посебних мера у сточарству у ванредним условима;

тач. 47)-50) *(брисане)*

51) да ли се промет производима животињског порекла врши ако су испуњени прописани услови о квалитету;

52) да ли се промет приплодних домаћих животиња врши у складу са чланом 76. овог закона;

53) да ли промет генетским материјалом врши лице које испуњава прописане услове;

54) да ли се увоз и извоз квалитетне приплодне домаће животиње и генетског материјала врши по прописаним условима;

55) извршавање мера по овом закону.

У вршењу послова инспекцијског надзора, гранични ветеринарски инспектор има право и дужност да проверава:

1) да ли производе рибарства при увозу, извозу и транзиту прате прописане потврде у складу са чланом 66б ст. 1. и 2. овог закона, осим за производе рибарства за које нису потребне ове потврде;

2) извршавање мера по овом закону.

Мере које налаже пољопривредни инспектор и гранични ветеринарски инспектор

Члан 86

У вршењу послова из члана 85. став 1. овог закона пољопривредни инспектор може да:

1) нареди правном лицу, предузетнику или физичком лицу да у одређеном року усклади обављање делатности, односно отклони недостатке у погледу прописаних услова;

2) одреди решењем рок субјектима у сточарству за испуњење услова предвиђених овим законом;

3) забрани рад субјектима у сточарству до испуњења услова предвиђених овим законом;

4) подноси захтев за покретање прекршајног поступка, пријаву за привредни преступ и кривичну пријаву због повреде одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега;

5) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са овим законом.

У вршењу послова из члана 85. став 2. овог закона гранични ветеринарски инспектор може да:

1) забрани увоз, извоз и транзит производа рибарства ако их не прате прописане потврде у складу са чланом 66б ст. 1. и 2. овог закона, осим за производе рибарства за које нису потребне ове потврде;

2) нареди друге мере и предузме друге радње, у складу са овим законом.

Мере из ст. 1. и 2. овог члана пољопривредни инспектор, односно гранични ветеринарски инспектор утврђује решењем.

О извршењу мера наложених решењем из става 3. овог члана правно лице, предузетник, односно физичко лице обавештава пољопривредног инспектора, односно граничног ветеринарског инспектора.

Обавезе лица над којима се обавља инспекцијски надзор

Члан 87

Одгајивачка организација, организација са посебним овлашћењима, извођач вештачког осемењавања, одгајивач, који подлежу инспекцијском надзору, дужни су да исти омогуће, пруже податке и обавештења и осигурају услове за несметани рад пољопривредног инспектора.

Лица из става 1. овог члана дужна су да у одређеном року, на захтев пољопривредног инспектора, доставе или припреме податке и материјале који су му потребни за обављање послова инспекцијског надзора.

Рок из става 2. овог члана мора бити примерен врсти захтева.

Надлежност за решавање по жалби

Члан 88

На решење пољопривредног инспектора, односно граничног ветеринарског инспектора може се изјавити жалба министру у року од осам дана од дана достављања решења.

О жалби министар одлучује решењем у року од месец дана од дана достављања жалбе.

Жалба не одлаже извршење решења.

Решење министра из става 2. овог члана је коначно и против њега може се покренути управни спор.

XVI КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Привредни преступ

Члан 89

Новчаном казном од 300.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако:

1) обавља послове у сточарству, а није уписано у Регистар (члан 6. став 1);

- 2) не спроводи одгајивачки програм (члан 7. став 1, члан 8. став 1, члан 9. став 1);
- 3) спроводи одгајивачки програм, а не испуњава услове из члана 7. став 3, члана 8. став 3. и члан 9. став 3. овог закона;
- 4) обавља послове у сточарству, а не испуњава услове из члана 10. став 12. овог закона;
- 5) врши вештачко осемењавање, а није уписано у Регистар извођача вештачког осемењавања (члан 38. став 1).

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 50.000 до 200.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За радње из става 1. овог члана, поред новчане казне, може се изрећи и заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу да врши одређене дужности, у трајању од шест месеци до пет година.

Прекршај правног лица

Члан 90

Новчаном казном од 200.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако:

- 1) не обавештава Министарство о свакој промени података који се односе на упис у Регистар (члан 13. став 6);
- 2) не доставља Министарству извештај о спровођењу главног одгајивачког програма на прописан начин (члан 24. став 3);
- 3) уводи у приплод приплодне домаће животиње и квалитетне приплодне домаће животиње, а не испуњава прописане услове (члан 25);
- 4) наведе нетачне податке о пореклу квалитетних приплодних домаћих животиња (члан 26. ст. 1. до 5);
- 5) не изврши упис домаћих животиња у матичну евиденцију, односно у регистар из члана 27. став 1. овог закона;
- 6) не врши контролу производних способности и процене приплодне вредности домаћих животиња на прописан начин (члан 28. ст. 1. и 3);
- 7) не води збирку података о контроли производних способности и других особина домаћих животиња (члан 28. став 4);
- 8) одгајивачу не даје резултате контроле производних способности и процене приплодне вредности домаћих животиња на прописан начин (члан 29);

9) не изврши оцењивање и разврставање квалитетних приплодних домаћих животиња у класе, ради спровођења селекцијског програма и гајења (члан 30);

10) контролише да ли је извршено тестирање нових раса, провењенци, линија и увезених квалитетних приплодних домаћих животиња (члан 32);

11) не води евиденцију о вештачком осемењавању, односно о природном парењу и не издаје потврду о вештачком осемењавању, односно о природном парењу (члан 33. став 2);

12) обавља парење у сродству супротно одредби члана 34. овог закона;

13) користи приплодњаке за природно парење а не испуњава прописане услове, осим ако има дозволу министра за коришћење приплодњака и када нису испуњени прописани услови (члан 35. ст. 1-4);

13а) користи за приплод мушка грла која нису одабрана за приплод, као и мушка грла у тову (члан 35. став 5);

14) користи приплодњаке за вештачко осемењавање, а не испуњава услове из члана 36. ст. 3. и 4. овог закона;

15) користи и ставља у промет семе за вештачко осемењавање, а не испуњава услове из члана 37. ст. 1. и 3. овог закона;

16) врши вештачко осемењавање, а не испуњава услове из члана 38. став 5. овог закона;

17) врши вештачко осемењавање супротно одредби члана 41. овог закона;

18) држи приплодњаке, а нема зоотехничку документацију и дозволу из члана 42. став 1. овог закона;

19) спроводи главни одгајивачки програм, а не испуњава услове из члана 42. ст. 2. и 3. овог закона;

20) врши гајење, промет и селидбу пчела и пчеларског приплодног материјала у заштитном појасу око центра за селекцију пчелињих матица супротно одредбама члана 43. овог закона;

21) користи и ставља у промет јајне ћелије и ембрионе, а не испуњава услове из члана 44. став 1. овог закона;

22) врши мењање наследне основе домаћих животиња методама генетске манипулације супротно одредбама члана 45. овог закона;

23) изводи молекуларно-генетске тестове супротно одредбама члана 46. овог закона;

24) врши тестирање производних способности домаћих животиња супротно прописаним условима (члан 47. став 1);

25) (брисана)

26) не испуњава потребе домаћих животиња у гајењу у погледу исхране и неге (члан 50. ст. 1, 2. и 4);

27) објекти и опрема за гајење не испуњавају прописане услове (члан 51);

28) није оспособљен за гајење и поступање са домаћим животињама и нема основна знања о гајењу и поступању са домаћим животињама, исхрани, квалитету производа животињског порекла и поступању са стајским ђубривима (члан 52);

29) изводи зоотехничке поступке из члана 53. став 1. овог закона, а није стручно оспособљен;

30) врши исхрану домаћих животиња супротно одредбама члана 54. овог закона;

31) користи објекте за животињске отпатке и погоне за прераду и обраду животињских отпадака, а не испуњава техничко-технолошке услове из члана 56. овог закона;

32) врши обележавање и евидентирање домаћих животиња супротно одредбама члана 57. овог закона;

33) врши гајење пчела супротно одредбама члана 59. овог закона;

34) врши селидбу пчела супротно одредбама члана 61. овог закона;

35) не омогући одгајивачу пролаз преко његовог земљишта ради праћења одбеглог роја пчела (члан 62);

36) врши употребу средстава за сузбијање комараца авио методом за време пчелиње паше супротно одредбама члана 63. овог закона;

37) обавља интензивно гајење дивљачи из класе сисара и птица супротно одредбама члана 64. овог закона;

37а) врши уношење дивљачи које нема на територији Републике Србије на фарму дивљачи без дозволе надлежног министра (члан 64а);

38) обавља аквакултуру супротно одредбама члана 65. овог закона;

39) врши уношење риба и осталих водених организама страног порекла у објекат за аквакултуру без дозволе надлежног министра (члан 66)

40) не спроводи Програм очувања биолошке разноврсности у сточарству из члана 68. овог закона;

41) врши гајење и промет аутохтоних раса домаћих животиња супротно одредбама члана 69. овог закона;

42) врши гајење и промет приплодног материјала других раса пчела, осим заштићене расе пчела *Апис меллифера царница* (члан 70. став 1);

43) не спроводи посебне мере у сточарству у ванредним условима (члан 71);

тач. 44)-47) (*брисане*)

48) ставља у промет производе животињског порекла који нису одговарајућег квалитета (члан 75. став 2);

49) ставља у промет приплодну домаћу животињу која није обележена на прописан начин и ако је не прати одговарајућа зоотехничка документација (члан 76);

50) врши промет генетског материјала, а не испуњава прописане услове (члан 77. став 1);

51) врши увоз квалитетне приплодне домаће животиње, а не испуњава прописане услове (члан 78. ст. 1. и 2);

52) врши извоз квалитетне приплодне домаће животиње, а не испуњава прописане услове (члан 79. ст. 1. и 2);

53) не поступи по решењу пољопривредног инспектора, односно граничног ветеринарског инспектора у складу са овим законом.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

Прекршај предузетника

Члан 91

Новчаном казном од 250.000 до 500.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако учини радње из члана 89. став 1. тачка 5) и члана 90. став 1. тач. 3), 11), 12), 13), 13а), 16), 17), 20), 22), 26), 27), 28), 29), 30), 31), 32), 33), 34), 36), 37), 37а), 38), 39), 40), 41), 42), 43), 48), 49), 51), 52) и 53) овог закона.

Прекршај физичког лица

Члан 92

Новчаном казном од 30.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај физичко лице ако врши вештачко осемењавање, а не испуњава услове из члана 38. став 2. овог закона.

Новчаном казном из става 1. овог члана казниће се за прекршај физичко лице ако учини радње из члана 90. став 1. тач. 3), 11), 12), 13), 13а), 20), 22), 26), 27), 28), 29), 30), 31), 32), 33), 34), 36), 37), 37а), 38), 39), 40), 41), 42), 43), 48), 49), 51), 52) и 53) овог закона.

XVII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Рок за усклађивање пословања

Члан 93

Правна лица, предузетници и физичка лица који обављају послове у области сточарства дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Преузимање евиденција

Члан 94

Главна матична евиденција и друге евиденције које су установљене Законом о мерама за унапређење сточарства ("Службени гласник РС", бр. 61/91, 53/93 - др. закон, 67/93 - др. закон, 48/94 - др. закон и 101/05 - др. закон) преузимају се у евиденције и регистре, који се воде по овом закону.

Примена подзаконских прописа

Члан 95

Прописи који се доносе на основу овлашћења из овог закона донеће се у року од једне године од дана ступања на снагу овог закона.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се прописи донети на основу Закона о мерама за унапређење сточарства ("Службени гласник РС", бр. 61/91, 53/93 - др. закон, 67/93 - др. закон, 48/94 - др. закон и 101/05 - др. закон), осим одредаба тих прописа које нису у складу са овим законом.

Престанак важења ранијег закона

Члан 96

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе одредбе:

1) Закона о мерама за унапређење сточарства ("Службени гласник РС", бр. 61/91, 53/93 - др. закон, 67/93 - др. закон, 48/94 - др. закон и 101/05 - др. закон);

2) Закона о рибарству ("Службени гласник РС", бр. 35/94, 38/94 - исправка и 101/05 - др. закон) у делу који се односи на гајење риба, млађи и икре у рибњацима.

Ступање на снагу закона

Члан 97

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

**Самостални чланови Закона о изменама и допунама
Закона о сточарству**

("Сл. гласник РС", бр. 14/2016)

Рок за усклађивање пословања

Члан 51

Правна лица и предузетници који обављају послове у области сточарства дужни су да своје пословање ускладе са одредбама овог закона најкасније у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Преузимање регистра

Члан 52

Регистар аутохтоних раса домаћих животиња установљен Законом о сточарству ("Службени гласник РС", бр. 41/09 и 93/12) наставља да се води као Регистар одгајивача аутохтоних раса домаћих животиња, у складу са овим законом.

Примена подзаконских прописа

Члан 53

До доношења прописа на основу овлашћења из овог закона примењиваће се:

- 1) Правилник о начину вођења евиденције и садржини потврде о вештачком осемењавању, односно природном парењу ("Службени гласник РС", број 30/14);
- 2) Правилник о Листи генетских резерви домаћих животиња, начину очувања генетских резерви домаћих животиња, као и о Листи аутохтоних раса домаћих животиња и угрожених аутохтоних раса ("Службени гласник РС", број 38/10);
- 3) Правилник о условима у погледу гајења и промета аутохтоних раса домаћих животиња, као и садржини и начину вођења Регистра аутохтоних раса домаћих животиња ("Службени гласник РС", број 56/10);
- 4) Правилник о условима у погледу објеката и опреме које морају испуњавати одгајивачке организације и организације са посебним овлашћењима, као и о условима у погледу стручног кадра које морају испуњавати организације са посебним овлашћењима ("Службени гласник РС", број 103/09).

Ступање на снагу закона

Члан 54

Овај закон ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".